

w sprawie wniosku SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie o pozwolenie na utworzenie w Filii w Krakowie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.31.2023.2.MG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

uchyla negatywną opinię wyrażoną uchwałą Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 251/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie o pozwolenie na utworzenie w Filii w Krakowie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.31.2023.2.MG i wydaje opinię pozytywną

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie o pozwolenie na utworzenie w Filii w Krakowie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.31.2023.2.MG uzasadniają zmianę opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 251/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 kwietnia 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), gdyż efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dotyczy to zarówno kierunkowych efektów uczenia się jak i większości efektów przypisanych do zajęć. Przykładowo dla zajęć psychologia edukacji

zakładanym efektem uczenia się PS1 – U3 jest „Student potrafi zidentyfikować podstawowe trudności edukacyjno-rozwojowe”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak następuje:

„Zdefiniowane w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i przepisach wykonawczych charakterystyki poziomów PRK, zarówno uniwersalne, jak drugiego stopnia, definiują zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu stosowany przy formułowaniu efektów uczenia się dla danego poziomu, profilu i kierunku studiów. Jednocześnie uczelnia ma autonomię przy opracowaniu brzmienia efektów uczenia się dla przygotowywanego programu studiów. Autonomia ta powoduje, że uczelnie mogą formułować efekty uczenia się przyjmując różną perspektywę lub konwencję, co prowadzi do tego, że ten sam poziom zaawansowania wiedzy i złożoności umiejętności opisany może być w odmienny sposób w różnych uczelniach i na różnych kierunkach studiów.

Po zapoznaniu się z wyrażoną w Uchwale Prezydium opinią oraz po porównaniu sformułowań użytych w kierunkowych efektach uczenia się prezentowanego kierunku oraz w charakterystykach poziomu 7 PRK, dostrzegamy wartość wyraźniejszego podkreślenia faktu, że wiedza i zrozumienie osiągnane przez absolwenta mają stopień zaawansowany. W związku z tym przygotowaliśmy projekt opisu efektów uczenia się, których redakcja sprawiła, że odpowiadają proponowanej przez ekspertów PKA konwencji, zgodnej z charakterystykami poziomu 7 PRK. Razem z niniejszym wnioskiem przedstawiamy zatem projekt uchwały Senatu doskonalący zgodnie z zaleceniami kierunkowe efekty uczenia się. Ponadto dołączamy matrycę mapującą efekty kierunkowe i charakterystyki 7 poziomu PRK oraz karty przedmiotów, w których zmienione zostały przedmiotowe efekty uczenia się, jeśli było to konieczne ze względu na zmiany redakcji efektów kierunkowych. Program studiów z tymi zmianami jest przygotowywany do zatwierdzenia i zostanie ustalony na najbliższym posiedzeniu Senatu Uczelni, które jest zaplanowane na 30 czerwca 2023 r.

Odnosząc się natomiast do podanego w uzasadnieniu przykładu, należy doprecyzować, że symbol tego efektu w omawianym programie to PSJ_U08, a nie PS1_U03. Tym samym, na efekt kierunkowy PSJ_U08 ([absolwent] formułuje problem praktyczny i proponuje jego rozwiązanie, posługując się wiedzą psychologiczną: dobiera teorię psychologiczną i metody rozwiązania problemu, przeprowadza kwerendę źródłową, analizuje i syntetyzuje pozyskane informacje) składają się efekty przedmiotowe realizowane w kilku przedmiotach w całym programie studiów. Student przez 5 lat na kolejnych przedmiotach poszerza wiedzę i umiejętności, a dopiero wraz z ukończeniem całego cyklu kształcenia osiąga poziom pogłębiony zdefiniowany w efektach kierunkowych. Wnioskowanie o zbyt niskim poziomie zaawansowania efektów uczenia się, zarówno kierunkowych, jak przedmiotowych, na podstawie jednego przedmiotu co do zasady nie może być prawidłowe. W tym przypadku dodatkowo efekty przedmiotowe, odniesione do tego samego efektu kierunkowego PSJ_U08, mają dwie części, z których w uzasadnieniu zacytowana została tylko pierwsza („Student potrafi zidentyfikować podstawowe trudności edukacyjno-rozwojowe”). Druga część przedmiotowego efektu uczenia się brzmi „Student potrafi zaprojektować warsztat o wybranym celu edukacyjnym”. Dopiero łączne czytanie obu części efektu przedmiotowego pokazuje właściwą intencję – student nabiera umiejętności identyfikowania podstawowych (typowych, zasadniczych) trudności edukacyjno-rozwojowych i projektuje warsztat o określonym, odpowiednim celu edukacyjnym. Tym samym efekty przedmiotowe faktycznie

pasują do efektu kierunkowego, który w tym przypadku dotyczy przede wszystkim umiejętności wykorzystania wiedzy psychologicznej do sformułowania problemu praktycznego i zaproponowania rozwiązania. Dostrzegając, iż takowe sformułowanie może rodzić wątpliwości, zmieniono wspomniany efekt na „Student potrafi zidentyfikować najczęściej występujące trudności edukacyjno-rozwojowe”. Pod tym kątem dokonano też przeglądu kart pozostałych zajęć i dokonano odpowiednich edycji”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjętych działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

2. Treści programowe dla wykładów i ćwiczeń dla wybranych zajęć są tożsame, co oznacza, że student realizuje te same treści programowe. Dotyczy to np. zajęć *psychologia społeczna* czy *psychologia rozwoju człowieka*.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Prezentowany program studiów składa się z przedmiotów, gdzie przez przedmiot rozumiemy grupę zajęć o zróżnicowanej formie, służącą do realizacji jednego zestawu efektów uczenia się i kończąca się uzyskaniem przez studenta jednej oceny. Niektóre zajęcia składają się z zajęć prowadzonych w dwóch formach – wykładów i ćwiczeń – które w takim przypadku są poświęcone podobnemu zakresowi treści programowych, jednak różnią się co do wykonywanych przez studentów zadań. Uwypuklając różnice można to określić tak, że w ramach wykładów studenci osiągają efekty uczenia się z zakresu wiedzy, a na ćwiczeniach nabywają umiejętności takie jak np. formułowanie i rozwiązywanie problemów zgodnych z tymi zagadnieniami, przez dobór i stosowanie właściwych narzędzi czy krytyczne analizowanie tekstów. Różnica między zajęciami w formie wykładów i zajęciami w formie ćwiczeń dotyczy w takich przypadkach w mniejszym stopniu zagadnień stanowiących treści programowe, a w większym zadań wykonywanych przez studentów i, co za tym idzie, metod weryfikacji efektów uczenia się. Metody weryfikacji takie jak sprawdzian pisemny są typowo związane ze sposobem pracy na wykładach, zaś dla ćwiczeń typowe są np. krótkie sprawdziany z lektur oraz projekty i prace zaliczeniowe.

Jednak na podstawie przedstawionej opinii PKA przyjrzelśmy się ponownie treściom programowym oraz całemu opisowi przedmiotów. W podanych przykładach – zajęcia *psychologia społeczna* oraz *psychologia rozwoju człowieka* – zbieżność treści programowych dla wykładów i ćwiczeń wynika wyłącznie z faktu, że są to części tego samego przedmiotu. Nie jest to zatem dowód na tożsamość zajęć w ramach przedmiotu, tylko na osiąganie kompletu efektów uczenia się w stosunku do tego samego obszaru treści, co znajduje swój wyraz także w zróżnicowanych, między zajęciami wykładowymi i ćwiczeniowymi, sposobach weryfikacji tych efektów uczenia się. Zgodnie z § 7 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie studiów zmiany w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć mogą być dokonywane w trakcie cyklu kształcenia, tak aby uwzględniać najnowsze osiągnięcia naukowe lub związane z działalnością zawodową. Należy zatem założyć, że treści przedmiotowe będą dodatkowo podlegały edycji w ramach przygotowania do rozpoczęcia zajęć w konkretnym

cyklu. Naszym zamiarem było zatem przedłożenie kart przedmiotów, które w pełni wyrażają opis przedmiotu w części dotyczącej efektów uczenia się i metod ich weryfikacji oraz sygnalizują zasadnicze i kluczowe treści programowe treści programowe.

Biorąc jednak pod uwagę przedstawione uzasadnienie Uchwały Prezydium, dokonaliśmy przeglądu treści programowych ujętych w dołączonych do wniosku kartach przedmiotów i wraz z niniejszym wnioskiem przedstawiamy karty przedmiotów z rozbudowanymi treściami programowymi, które lepiej wyrażają zakładany sposób prowadzenia zajęć, w tym różnicując treści programowe dla wskazanych przedmiotów.

Na powyższej podstawie wnioskujemy o uznanie, że punkt drugi przedstawionego uzasadnienia nie ma potwierdzenia w przedstawionej dokumentacji, ze względu na istotne różnice między sposobem prowadzenia zajęć w formie wykładów i zajęć w formie ćwiczeń, nawet w przypadku, gdy są one połączone w jeden przedmiot. Dodatkowym potwierdzeniem tego faktu są przedstawione nowe karty przedmiotów (str. 78 oraz str. 91 załącznika 4).”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjętych działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. Oszacowanie punktami ECTS poszczególnych zajęć nie odpowiada średniemu nakładowi pracy, który student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonania zadań objętych ich programem. W przypadku większości zajęć liczba godzin samodzielnej pracy studenta jest dużo większa niż liczba godzin w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Przykładowo dla zajęć psychologia społeczna przewidziano 48 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim i 180 godzin samodzielnej pracy studenta (6 ECTS), dla zajęć podstawowe umiejętności psychologiczne zaplanowano w formie warsztatów 24 godzin i 90 h pracy własnej (4 ECTS). Ani treści programowe ani warunki zaliczenia zajęć nie uzasadniają tak dużej liczby godzin pracy własnej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Na podstawie tej uwagi dokonaliśmy przeglądu kart przedmiotów pod tym kątem. Przegląd objął treści programowe, w tym literaturę obowiązkową oraz warunki zaliczenia. Opis tych elementów został uszczegółowiony, aby odzwierciedlić proces realizacji efektów uczenia się, a oprócz tego do kart zostały dodane tabele z bilansem punktów ECTS. Zaktualizowaliśmy także wartość punktu ECTS, stosując konsekwentnie wymiar 25 godzin nakładu pracy, bardziej odpowiedni przy oczekiwanym rocznym nakładzie pracy studenta około 1500 godzin (37-38 tygodni w roku akademickim). Wraz z niniejszym wnioskiem przedstawiamy karty przedmiotów z rozbudowanymi treściami programowymi oraz bilansem ECTS, które lepiej wyrażają zakładany sposób prowadzenia zajęć i obciążenie studenta nakładem pracy.

Dla podanych jako przykład przedmiotów bilans ECTS na studiach stacjonarnych wynosi:

„Psychologia społeczna” – 6 ECTS – 150 godzin nakładu pracy, co obejmuje

- 48 godzin – udział w zajęciach

- 35 godzin – czytanie literatury do zajęć

- 30 godzin – wykonanie zadania zaliczeniowego
- 35 godzin – przygotowanie się do egzaminu
- 2 godziny – uczestnictwo w egzaminie
- „Podstawowe umiejętności psychologiczne” – 4 ECTS – 100 godzin nakładu pracy, co obejmuje
 - 48 godzin – udział w zajęciach - zwiększyliśmy dwukrotnie liczbę godzin zajęć
 - 30 godzin – czytanie literatury do zajęć
- 22 godziny – wykonanie zadania zaliczeniowego - adekwatnie do efektów uczenia się zmodyfikowaliśmy opis sposobu ich weryfikacji.

W całym programie proporcja godzin kontaktowych do nakładu pracy studenta (liczba godzin zajęć przypadająca na 1 ECTS) wynosi 8,4. Taka proporcja w naszej ocenie sprzyja rozwijaniu u studentów samodzielności w uczeniu się i organizacji własnej pracy, która stanowi umiejętność niezbędną w funkcjonowaniu zawodowym, także – a może szczególnie – w obszarze akademickim. Jest to zgodne z wzorcami międzynarodowymi, przy czym obliczona dla naszej Uczelni wartość jest nawet wyższa niż spotykana w uczelniach zagranicznych. Przykładowo w Wielkiej Brytanii dla studiów na kierunku psychologia na poziomie pierwszego stopnia, Psychology (BSc), przewiduje się przeciętnie 185 godzin zajęć kontaktowych w semestrze, co odpowiada ok. 6 godzinom kontaktowym na każdy punkt ECTS (10 godzin wykładów i 2 ćwiczeń na tydzień przez 15 tygodni oraz 5 godzin zajęć praktycznych na semestr; za <https://www.york.ac.uk/study/undergraduate/courses/bsc-psychology/>, podtytuł „Timetabled activities”, dostęp 2023-04-24.), zaś dla studiów na kierunku psychologia na poziomie studiów drugiego stopnia, Psychology MSc, proporcja taka wynosi 4-4,5 godzin zajęć kontaktowych na każdy punkt ECTS (15%-18% wymiaru ECTS wynoszącego od 25 do 30 godzin, za [https://www.westminster.ac.uk/psychology-courses/Postgraduate/Courses, 2023/24 Full-time](https://www.westminster.ac.uk/psychology-courses/Postgraduate/Courses/2023/24/Full-time), podtytuł Teaching and Assessment. How you'll be taught, dostęp 2023-05-08). Proporcje obliczone oddzielnie dla pierwszych trzech lat studiów i dla ostatnich dwóch lat studiów w prezentowanym programie Uniwersytetu SWPS wynoszą odpowiednio 8,4 i 6,3 i są wyraźnie wyższe niż w podanych przykładach.

Na powyższej podstawie wnioskujemy o uznanie, że punkt trzeci przedstawionego uzasadnienia nie ma potwierdzenia w przedstawionej dokumentacji, ze względu na wyjaśnienie nakładu pracy studenta we wszystkich przedmiotach.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. W programie studiów nie zostały podane metody kształcenia, nie można zatem ocenić, czy są one zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Pragniemy zauważyć, że opis metod kształcenia nie jest wymaganą częścią programu studiów i tym samym nie jest niezbędnym elementem wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów

składanego przez uczelnię. Stoimy na stanowisku, że dobór metod kształcenia jest służebny wobec efektów uczenia się i metod ich weryfikacji, dlatego w naszej uczelni karty przedmiotów nie muszą zawierać tego elementu, zaś dobór metod kształcenia jest częścią przygotowania do uruchomienia zajęć. Rozumiemy jednocześnie znaczenie tej informacji dla oceny prezentowanego programu studiów pod kątem spełniania istotnego kryterium jakości kształcenia, dlatego dokonaliśmy uzupełnienia kart przedmiotów o opis metod kształcenia wszędzie, gdzie było to potrzebne. Wraz z niniejszym wnioskiem przedstawiamy karty przedmiotów z opisem metod kształcenia, co pozwoli na ich ocenę. Na powyższej podstawie wnioskujemy o uznanie, że punkt czwarty przedstawionego uzasadnienia nie ma potwierdzenia w przedstawionej dokumentacji, ze względu na podanie stosowanych metod kształcenia i uwzględnienie w ich doborze celów określonych w standardzie jakości.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu prawidłowych działań naprawczych. W dołączonym do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Załączniku 4 w części „Metody dydaktyczne” Wnioskodawca dokonał specyfikacji i precyzacji metod uczenia się, umieszczając je w 3 grupach. Wyróżniono więc metody: podawcze (m.in. wykorzystujące drukowane i elektroniczne materiały dydaktyczne, nagrania dźwiękowe oraz nagrania audiowizualne; zadawanie pytań sprawdzających zrozumienie, inicjowanie dyskusji, instruktaż), angażujące (m.in. dyskusje w oparciu o literaturę i materiały audiowizualne, analiza przypadków, praca w podgrupach, praca indywidualna, ćwiczenia wymowy, gramatyki, słownictwa, pisanie, dyskusje, indywidualne zadania - quizy, testy, praca z tekstem, zadania domowe; zadania grupowe - dyskusje, odgrywanie scenek; realizacja zadania badawczego, dyskusje w oparciu o przeczytaną literaturę, burze mózgów, prezentacje przygotowywane przez studentów) i inkluzywne (m.in. wykorzystujące interaktywne ćwiczenia e-learningowe dostosowane do różnych potrzeb i możliwości osób studiujących, mapy koncepcyjne nastawione na ukazanie różnorodności pod określonym względem w formie dostosowanej do potrzeb i możliwości osób studiujących, udział w debacie oxfordzkiej z przypisaną rolą; wykonywanie zadań typu ‘pomyśl-opowiedz-podziel się’ (think-pair-share), mind mapping w formie dostosowanej do różnych potrzeb i możliwości studentów; quasi-ankiety audytoryjne, zadawanie pytań i proszenie studentów o opinie - pokazujące różnorodności grupy pod jakimś względem). Można ocenić, iż ich metodyczna efektywność i skuteczność oraz trafność przyporządkowania do specyfiki przedmiotu i treści realizowanych podczas zajęć jest optymalna. Planowane metody są oryginalne, aktywizujące umiejętności właściwe dla kierunku psychologia, umożliwiające poznawczy rozwój studentów, a także angażujące ciekawość intelektualną i kompetencje badawcze, właściwe dla profilu ogólnoakademickiego.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut **stał się bezprzedmiotowy**.

Biorąc pod uwagę uznanie za bezprzedmiotowe wszystkich zarzutów Prezydium PKA stwierdza, że zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 251/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r.

Uchwała nr 504/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 29 czerwca 2023 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/